

Mik most a legfontosabb kockázatok?

Gazdasági és finanszírozási kilátások a vállalatok szempontjából

2023

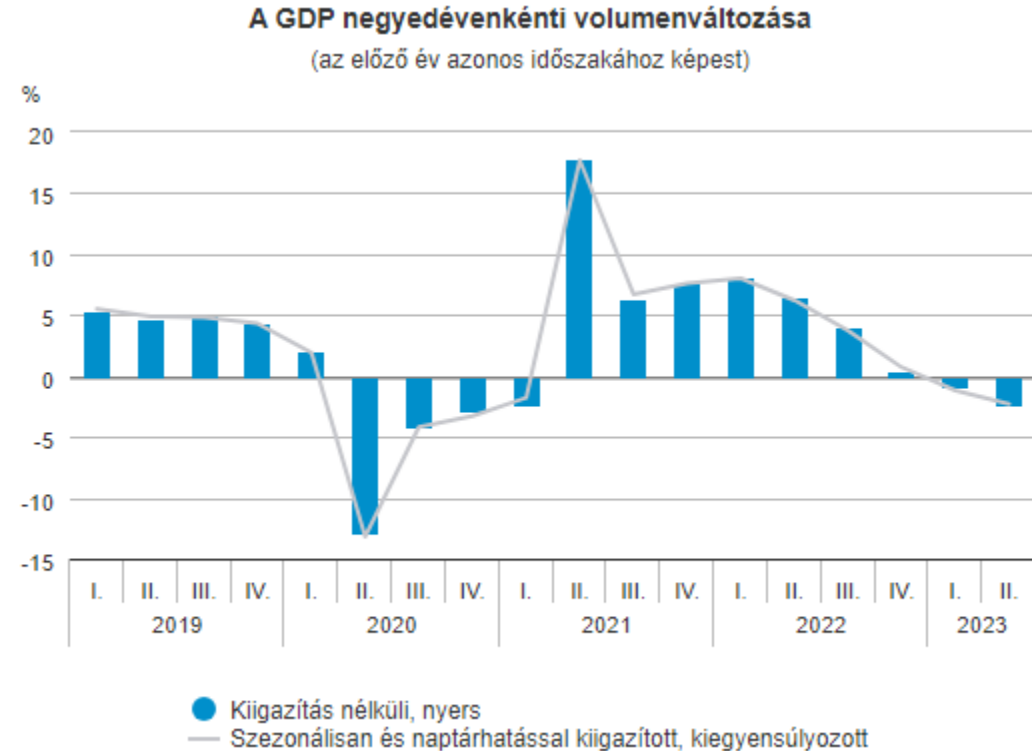

MAGYAR
KERESKEDELMI
ÉS IPARKAMARA

dr. Parragh László

Magyarország GDP-je

- A bruttó hazai termék volumene Magyarországon **2023 II. negyedévében** a nyers adatok szerint **2,4%-kal csökkent** az előző év azonos időszakához viszonyítva, amit a termelési oldal vissza esése, okozott, de ezt a végső fogyasztás szűkülése váltotta ki.
- **2023 I. félévében a gazdaság teljesítménye** a nyers, valamint a szezonálisan és naptárhatással kiigazított és kiegyensúlyozott adatok szerint egyaránt **1,7%-kal csökkent** az előző év azonos időszakához képest.
- Az **IMF nem változtatott idei globális gazdaságnövekedési előrejelzésén** - Magyarország ellen áll a külső környezet hatásainak. Az IMF jelentése szerint Magyarország GDP-je 0,3%-kal csökken az idén és **3,1%-kal nő jövőre**. Az **inflációt** idén **17,7%-ra**, jövőre pedig **6,6%-ra** várják.

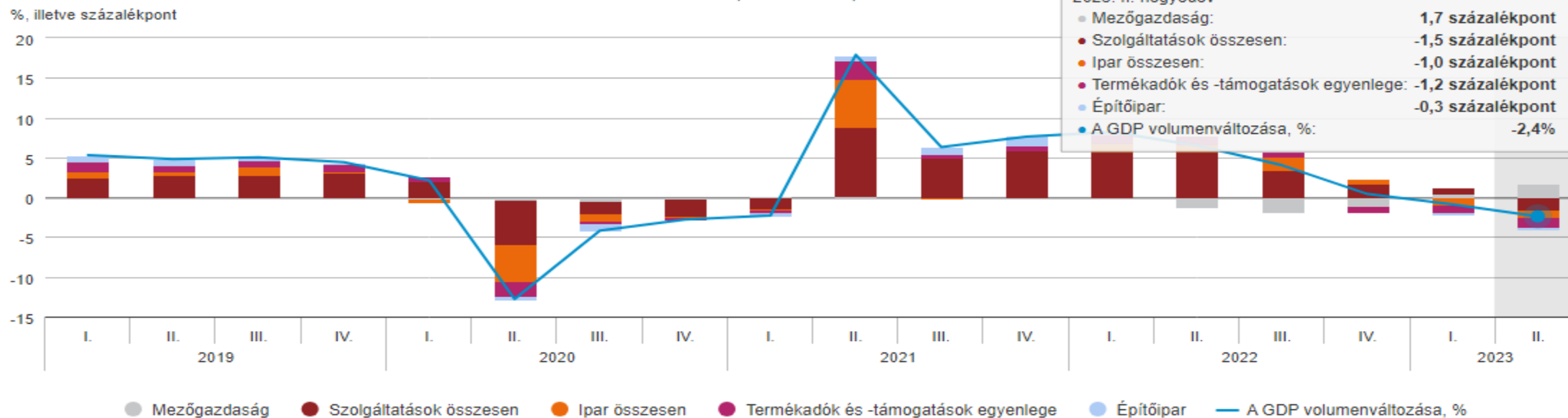

Forrás: KSH

GDP termelési-felhasználási összetétele

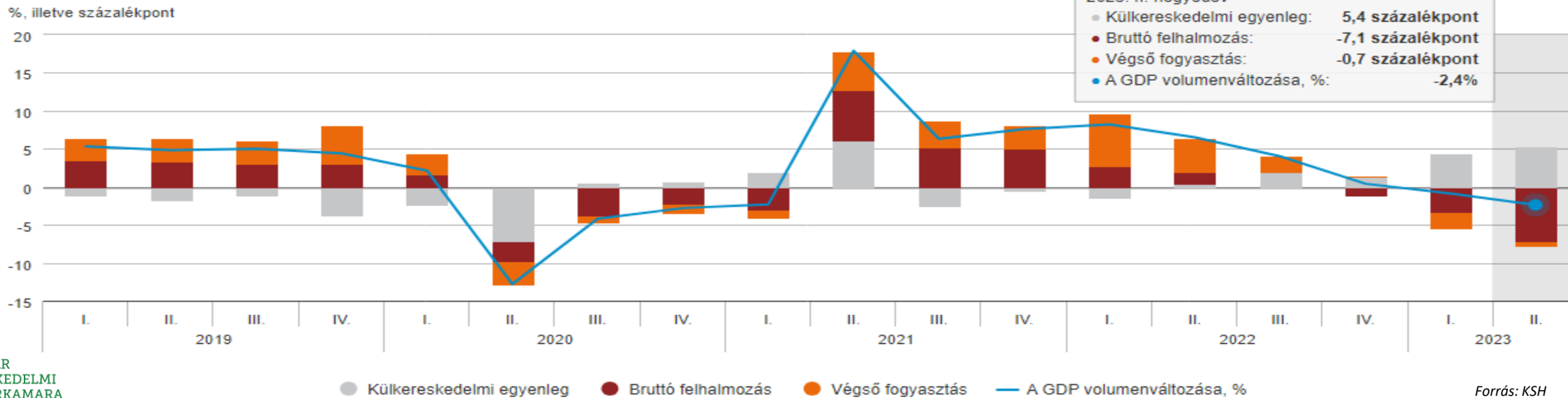
A GDP volumenváltozásához való hozzájárulás negyedévente

(termelési oldal)

A GDP volumenváltozásához való hozzájárulás negyedévente

(felhasználási oldal)

A fokozódó nemzetközi kihívások korszakában élünk

Kiszámítható, stabil felhatalmazással rendelkező
kormány

A világgazdaság új korszaka

Strukturális változásokat tapasztalunk

Lesz feladatunk a gazdaságban is...

Ellátási láncok
rövidülése,
átrendeződése

Egészséges
szuverenitás

Függőség

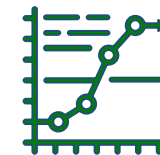
Világgazdasági
dimenzióváltás

Kifeszített
kötségvetés

Külkereskedele-
Mennyiség
&
Minőség
további javítása

Folyó fizetési
mérleg,
ikerdeficit
(kötségvetési
hiány és
külkereskedelmi
mérleg)

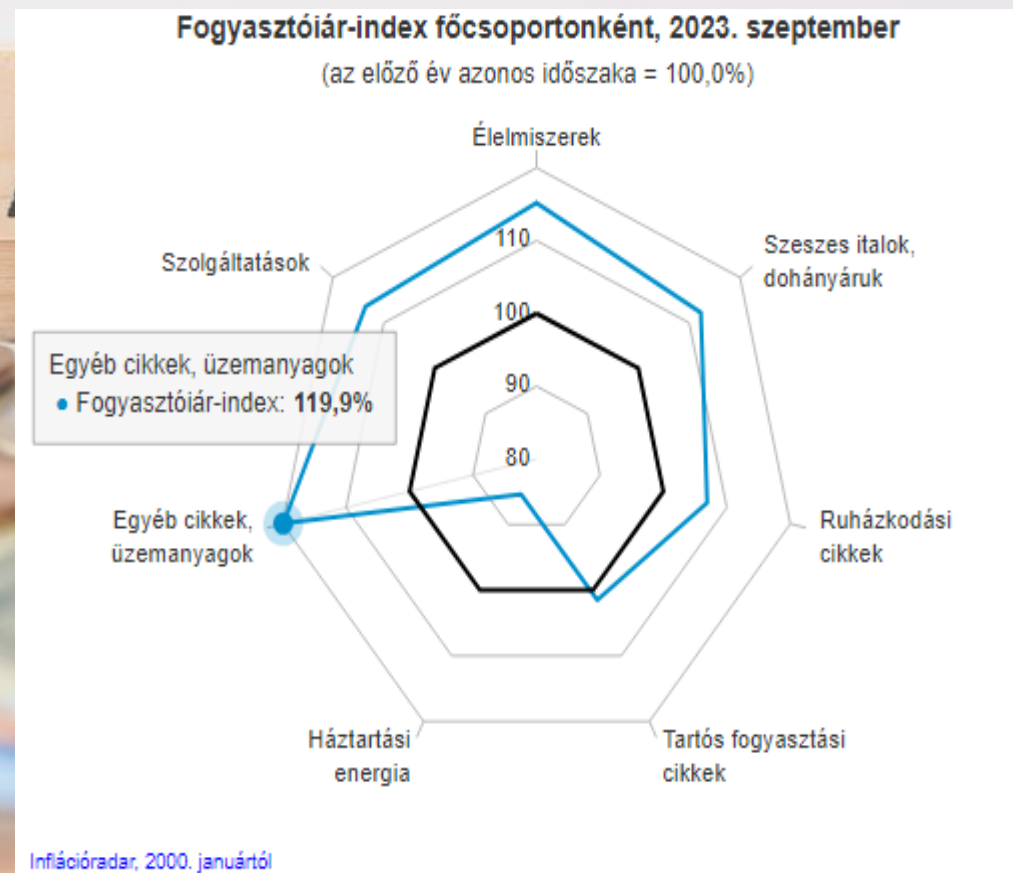

Árfolyam stabil
jövőképének
hiánya

Inflációs Kockázat

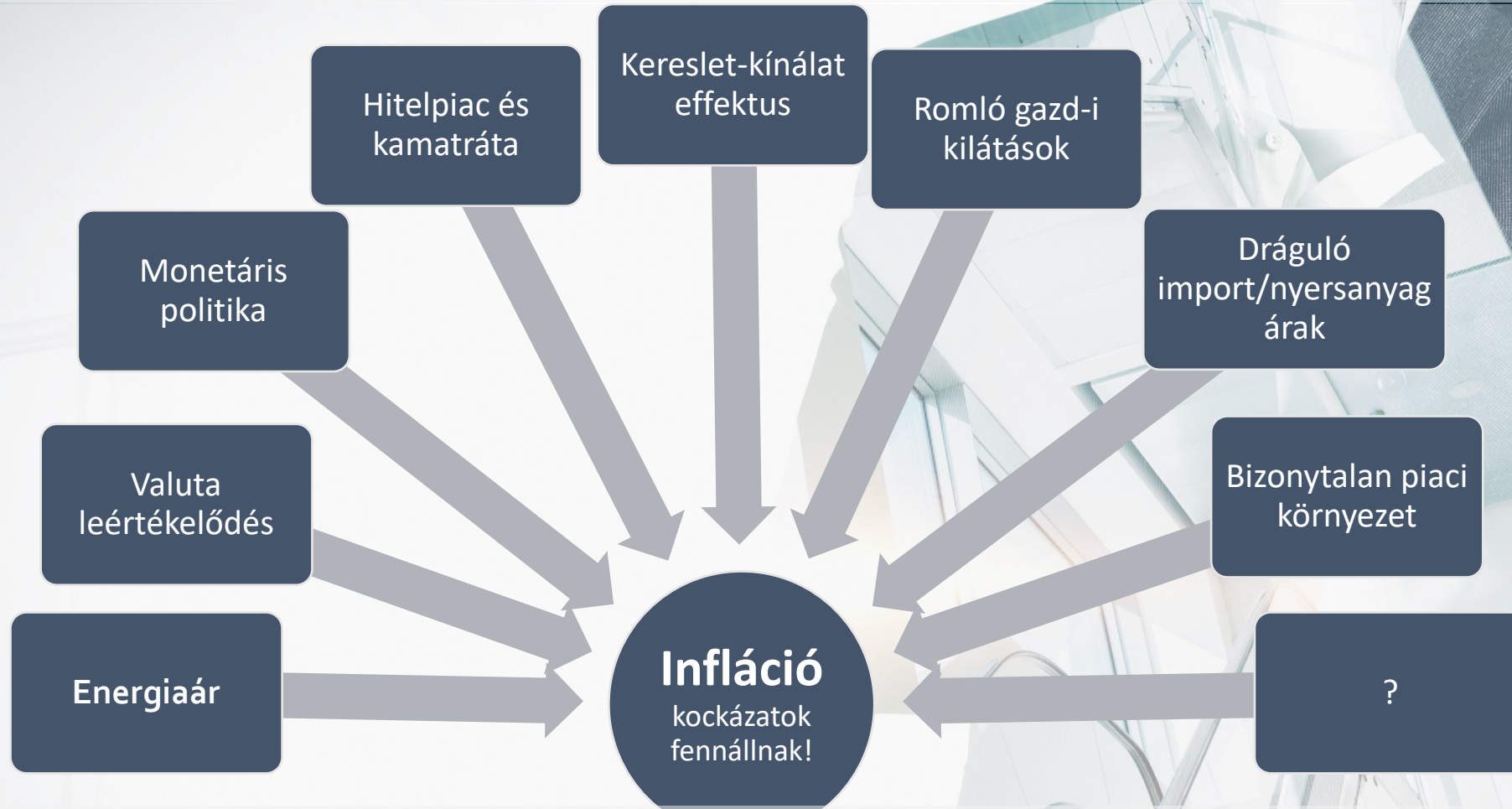
Inflációs adatok

- Az üzemanyagok ára 35,4%-kal nőtt, ami a legerősebb inflációs hajtóerőt és kockázatot jelentik az energia árak mellett, amik a világban zajló konfliktusok hatására tovább emelkedhetnek.
- Az energiát nagyobb részt még mindig importáljuk, aminek az árát euróban fizetjük meg, ehhez az országnak forintot kell egy drágább euróra váltania, ami így még tovább drágítja azt. Ennek tovaryűrűző hatása lesz és megjelenik a végső fogyasztás, azaz a termék/szolgáltatások árában is, némileg fűtve az inflációt.

TARTÓS INFLÁCIÓS NYOMÁS

A Kormány felismerte a kockázatokat és sikeresen beavatkozott számos intézkedéssel

A pandémia utószelében a kereslet csökkenés sokkolta a gazdaságot. A visszatérő, túlfűtött keresletet nem tudta a piac lekövetni, ez tovább fűtötte. Az orosz-ukrán konfliktus és az energia/ár sokk ezt még fokozta. Az Uniós szankciókkal az infláció emelkedése további támogatást kapott, aminek a tetőpontját 2023 első felében értük el.

A gazdaság legfőbb ellensége jelenleg: az INFLÁCIÓ!

A kormány által adott válaszok

Állam

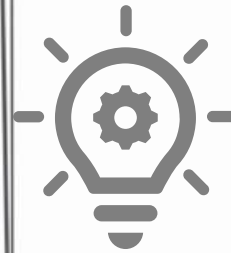
- Elhalasztott beruházások
- Állami beruházási Stop
- Deregulációs Kerekasztal
- Adó rendszer átalakítás
- Gazdasági Kamarák egyeztető fóruma

Lakosság

- Kamat és REZSI STOP
- Családtámogatás
- CSOK, Babaváró,
- Felújítási támogatás
- Munkába járási, költségtérítés emelése
- Kötelező akciók
- Árfigyelő rendszer
- SzépKártya keret emelés

Vállalkozások

- Rezsitámogatás
- Kedvezményes és támogatott hitelek
- Érzékeny ágazatok célzott támogatása
- E-Nyugta rendszer

Az MKIK kérésére

- Energiaintenzív KKV mentő program
- Vállalati Kamatstop
- Széchenyi Kártya Program
- Gyármentő program
- Baross Gábor program
- Váltófix szerződések megmentése
- 200 euró áramár-sapka

A vállalkozások további támogatása szükséges:

- Digitalizáció, Robotizáció, Innováció
- Zöld átállás, Energia átállás és korszerűsítés,
- Alternatív Forrás bevonás, Tőkéhez jutás
- Export tevékenység fellendítése

KAVOSZ: Széchenyi Kártya Program

Két évtizede a gazdaság irányítást meghatározó eszköze!

Azonnal bevethető pénzügyi instrumentum!

2022-ben

- ✓ Szerződött hitel – 54 ezer
- ✓ Szerződött érték – 1800 Mrd Ft

Az elmúlt 20 évben

- ✓ Szerződött hitel – 442 ezer
- ✓ Szerződött érték – 6000 Mrd Ft

2020. tavasza

SZKP Plusz
Krizishitelek

2021. július

SZKP GO!
Újraindítási
hitelek

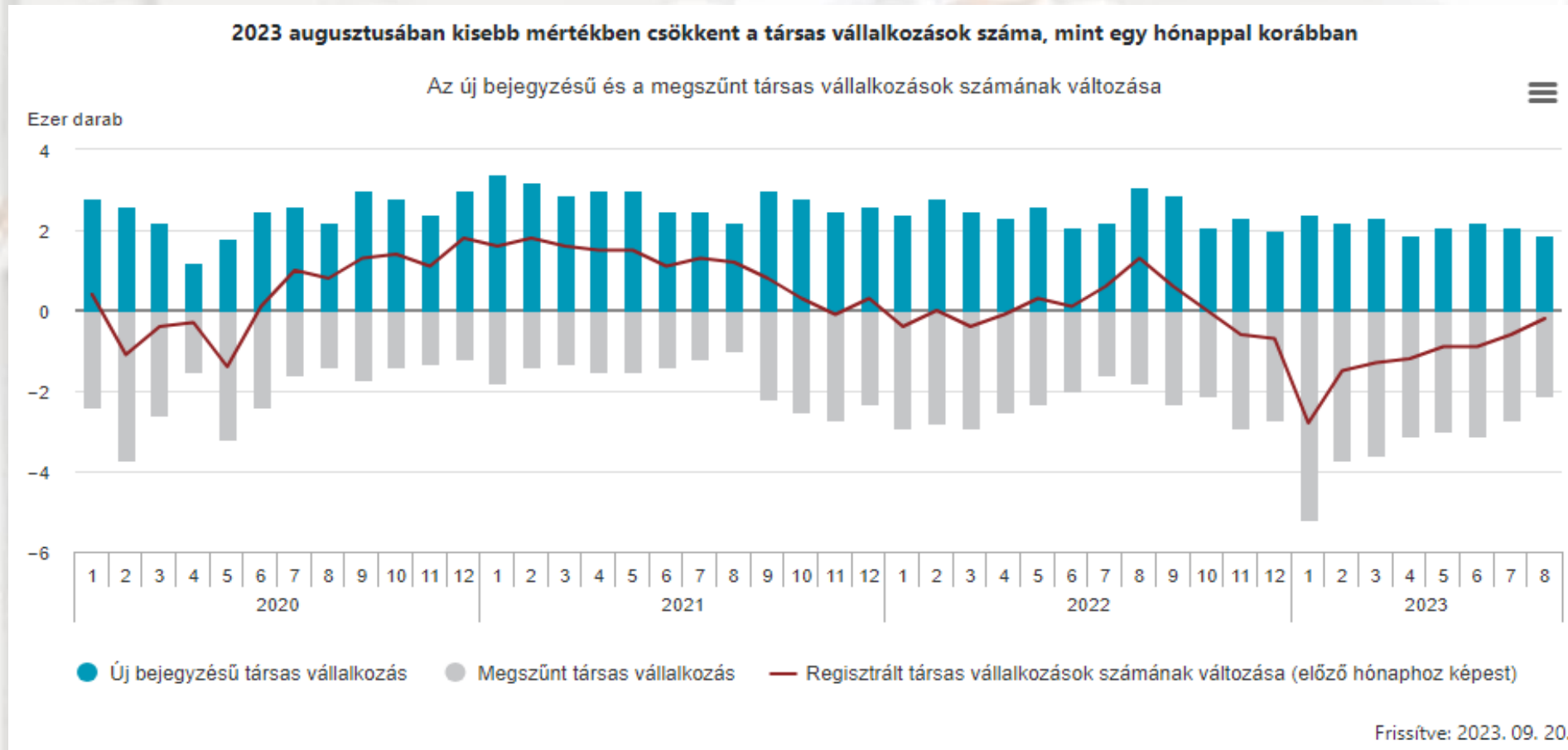
2022. július

SZKP MAX
Újraindítási
hitelek

2022. december

SZKP MAX+
Újraindítási
hitelek

Magyarországon működő Vállalkozások száma

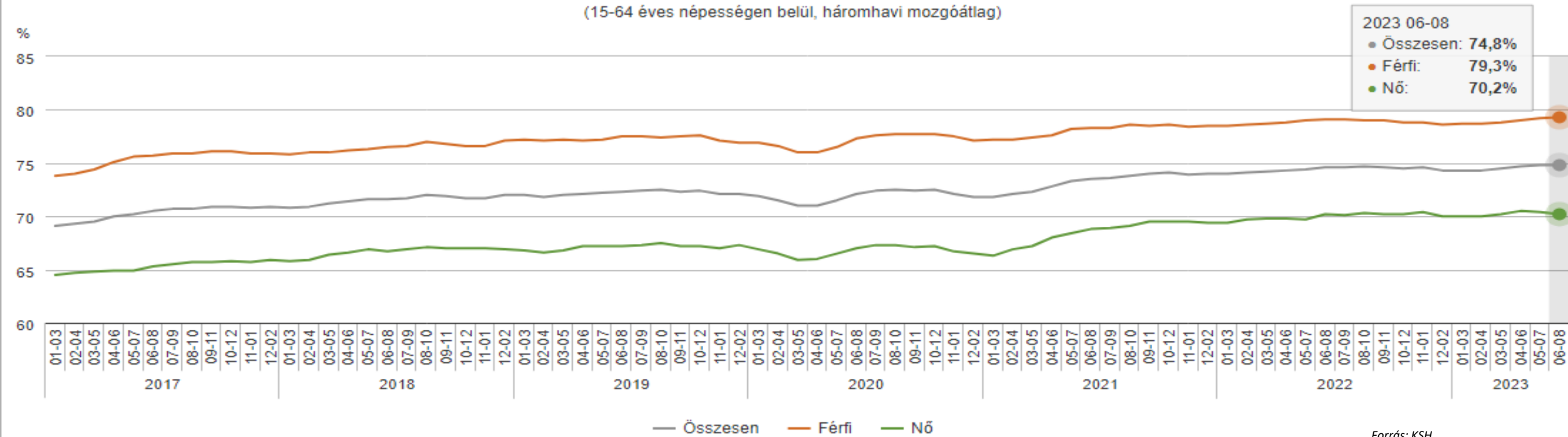
Forrás: KSH

A megszűnő vállalkozások tekintetében lehet némi emelkedés a következő hónapokban, de a regisztrált vállalkozások száma hónapról hónapra emelkedik, ami bizakodásra adhat okot, a megszűnő vállalkozások számával összevetve, míg a megszűnő vállalkozások száma január óta csökken.

Munkaerőpiac

A teljes foglalkoztatást közelíti

A foglalkoztatási ráta alakulása nemek szerint
(15-64 éves népességen belül, háromhavi mozgóátlag)

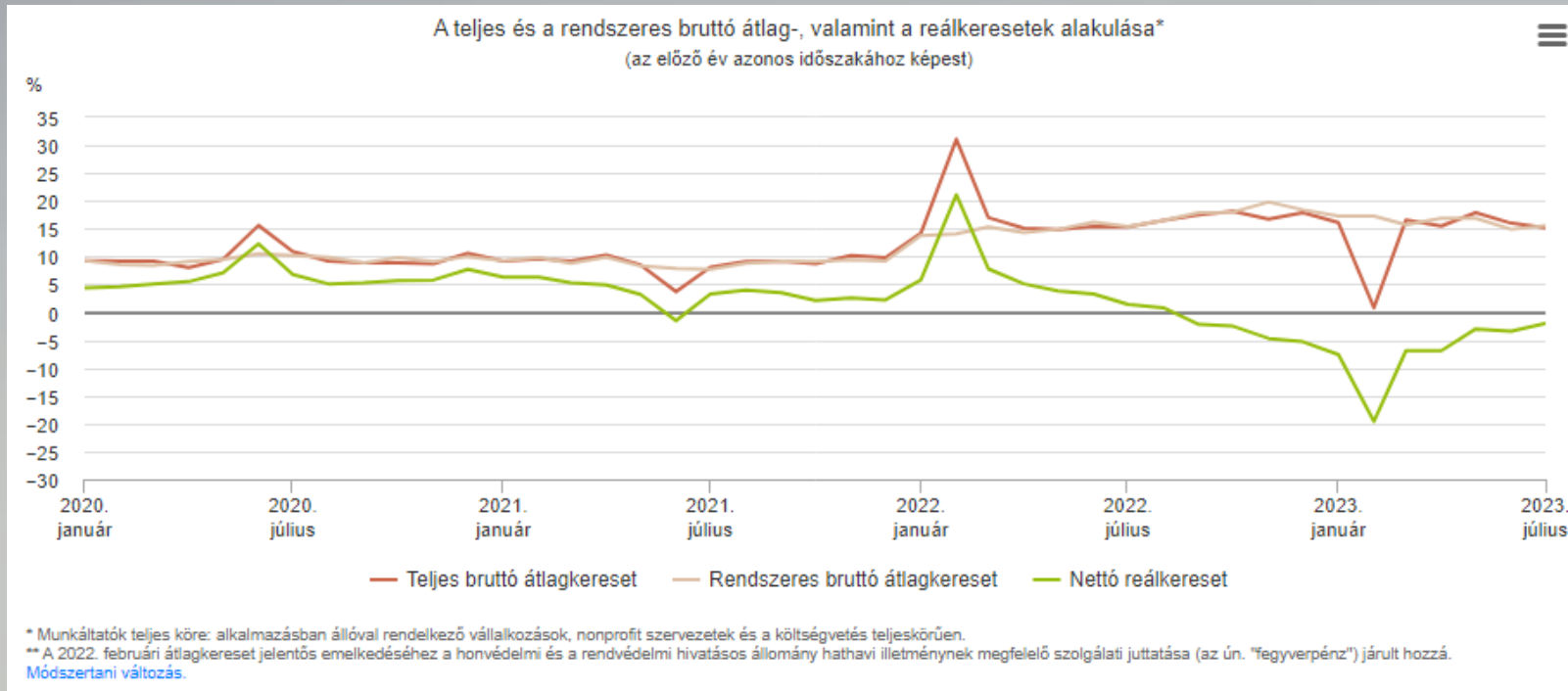

Forrás: KSH

A 2023. augusztusában az előző év azonos időszakához képest 12 ezer fővel, 4 millió 709 ezer főre nőtt a foglalkoztatottak száma. A férfiak foglalkoztatotti létszáma 2 millió 445 ezer főt tett ki, foglalkoztatási rátájuk 79,3% volt, ami a teljes foglalkoztatást közelíti.

Magyarországi Átlag- és Reálkeresetek

A teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete elérte az 559 100 Ft-ot

A bruttó átlagkereset emelkedését megveszi az infláció, így a nettó keresetek reálértéke még mindig csökkítő pályán mozog

Minimálbér rendszerének van-e még létjogosultsága?

OKOK

- Romló demográfiai mutatók
- Külföldi beruházók igénye az olcsó munkaerő iránt
- Élőmunka igény tartóssága
- Automatizáció, digitalizáció és robotizáció lemaradása
- Infláció miatti reálbér keresetek csökkenése
- A munkaerő-piaci kereslet és kínálat illeszkedési problémái
- Magyar munkaerő mobilitásának hiánya, külföldi munkavállalók megjelenése
- Oktatási, képzési hiányosságok és lemaradás, tanulási hajlandóság hiánya
- Atipikus foglalkoztatási formák hiánya

KÖVETKEZMÉNYEK

A gazdasági visszaesés miatt **az új munkavállalók** iránti kereslet **NEM CSÖKKENT**, hanem **NŐTT**. **Szinte teljes a foglalkoztatottság**

A reálbérek infláció általi drasztikus csökkenése, **eltűntette a vásárlóerőt a piacról**, be kell látni, hogy kevésbé fájó kigazdálkodni egy **infláció feletti vagy közel azonos mértékű béremelést**, mint az eltűnt kereslet után sopánkodni.

A **szakképzett munkaerő** sok területen tapasztalható **hiánya miatt**, a vállalatok **arra törekednek**, hogy **megtartsák** a meglévőket. Új munkahelyek esetén, ádáz harcokra lehet számítani a magasan képzett munkaerőért.

A feszített munkaerőpiac miatt a növekedés lassulását megakadályozására a vállalatoknak javítani kell a **munkaerő hatékonyságán és termelékenységén**.

Munkaerőhiány kezelése, a reálbérek értékének megtartása/növelése mellett

EXPORT-IMPORT

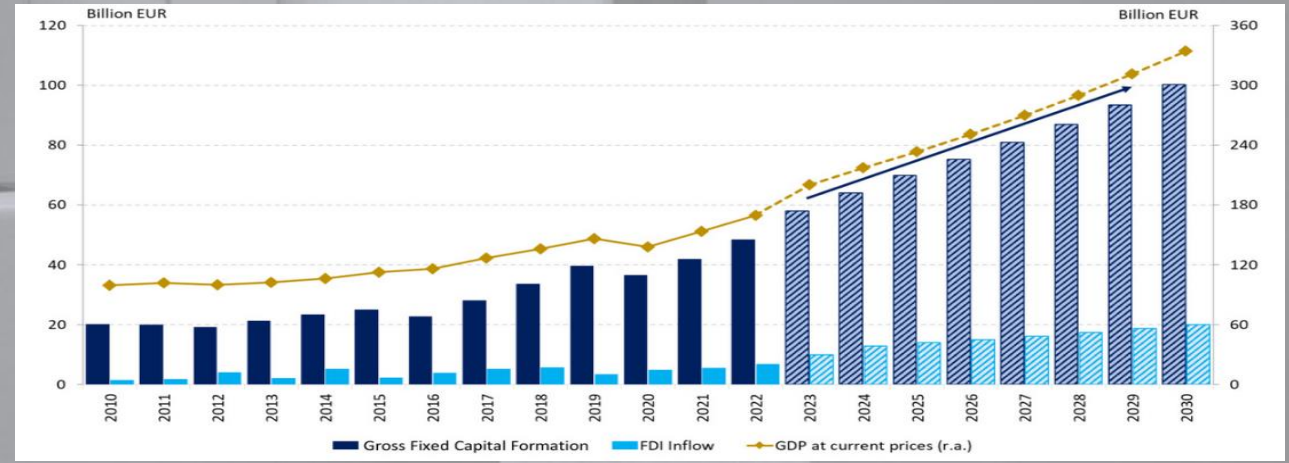
Fontos! Külföldi beruházások feltételrendszere kedvező legyen a vállalkozásoknak
(bővüljön a magyar beszállítói kör, növekedjen a hozzáadott érték, értéket teremtünk)

FDI ráta magas

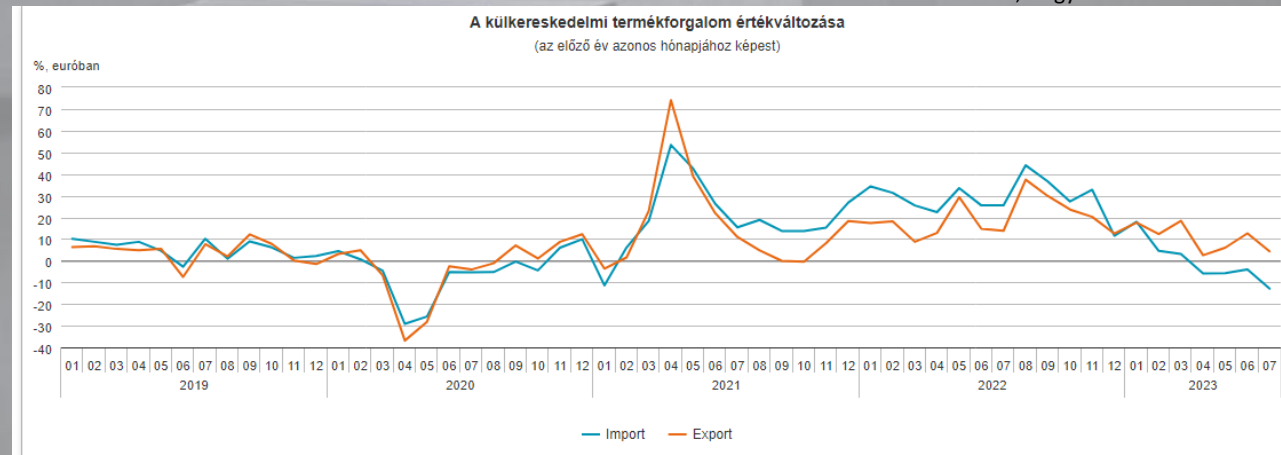
ez jó, de ez magával húzza a külkereskedelmi mérleg hiány növekedését, DE ezt az összefüggést sokan nem látják

Az **import** tekintetében fontos figyelembe venni a **belső piaci kereslet alakulását**. Az év második felében várhatóan az import is emelkedni fog, ahogy a gazdasági aktivitás fokozódik. Az import állandó ellenőrzése és követése fontos, hogy a kereskedelmi mérleg pozitív irányba haladjon, és ne terhelje túlzottan az ország külső fizetési egyensúlyát.

A hazai **export** a külső kereslet folyamatos növekedése miatt dinamikusan bővül, de a kkv szektor részesedése alacsony.

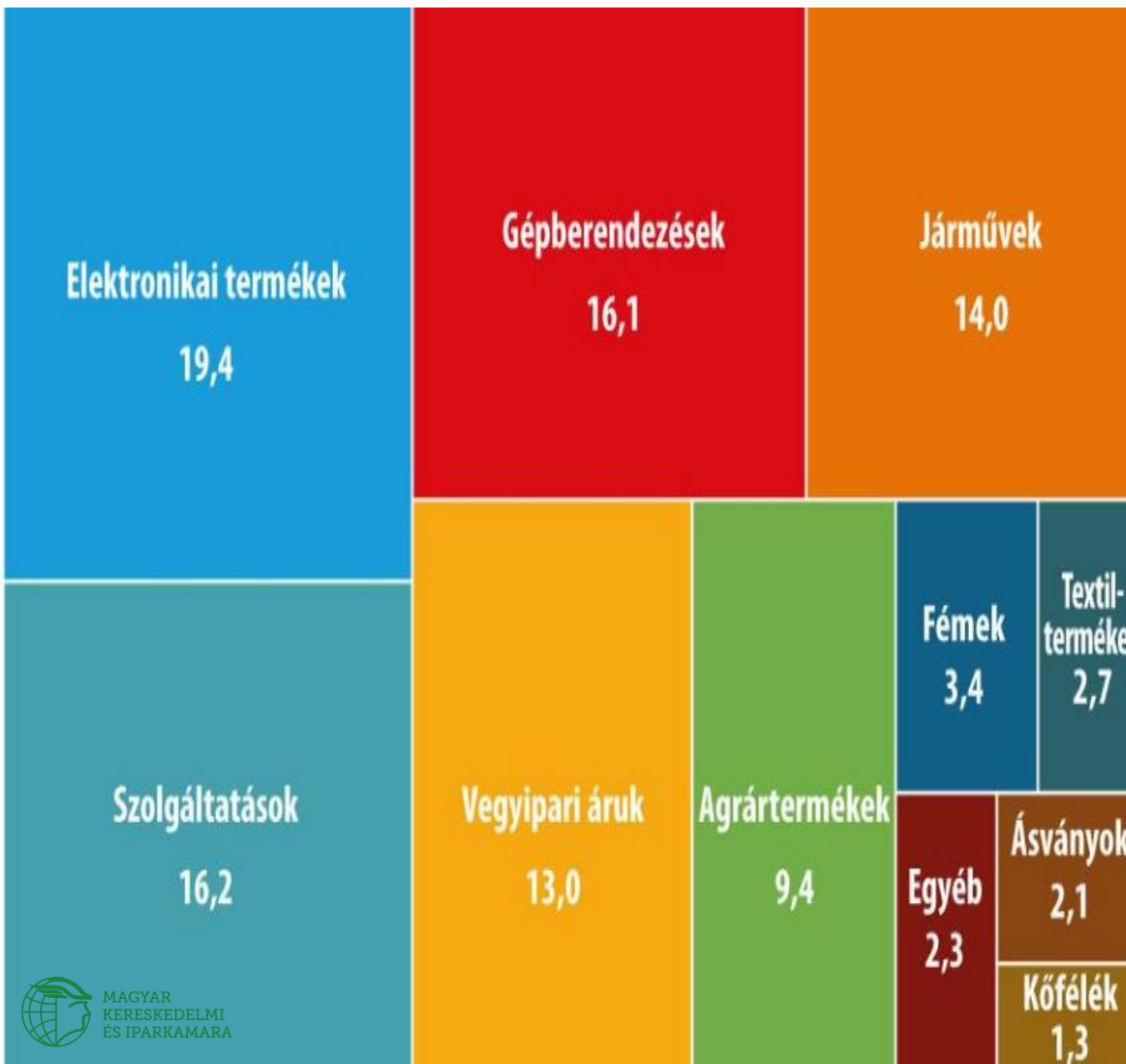
Forrás: GFM szerkesztés, Nagy M. előadásából

Forrás: KSH 2023.07.hó Gyorstájékoztató

EXPORT Összetétel és Szerkezet

Magyarország áruexportjában az elektronikai termékek, a személygépkocsik és alkatrészeik, a gépipari és vegyipari termékek részaránya meghatározó

Top 3 export destination countries

25.58%

Germany

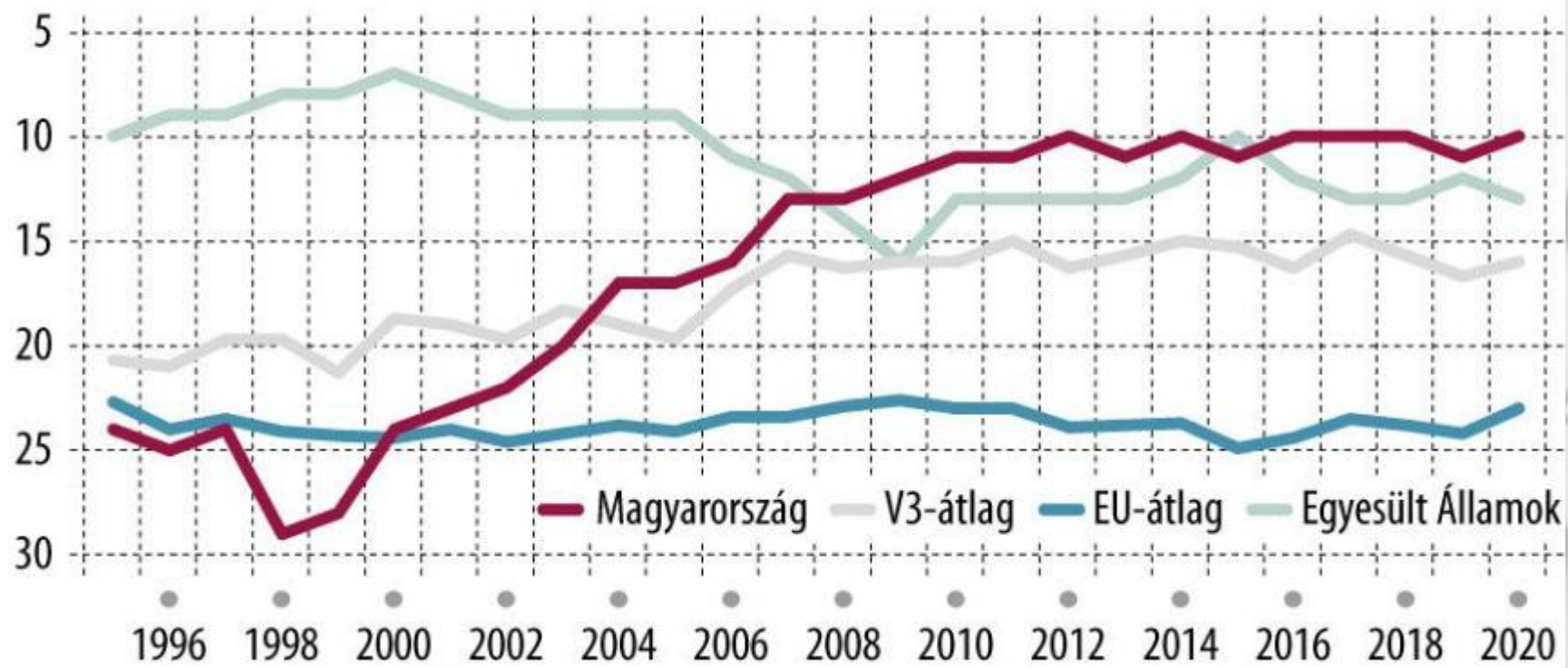
5.53%

Italy

5.48%

Romania

MAGYARORSZÁG, A V3-AK ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ HELYEZÉSE A GAZDASÁGI ÖSSZETETTSÉG MUTATÓBAN

Forrás: Harvard Egyetem, VG-grafika

Megjegyzés: Luxemburgra és Máltára nincs elérhető adat

Ország	Helyezés (2020)	Változás (2019–2020)
Japán	1.	▶ 0
Svájc	2.	▶ 0
Németország	3.	▶ 0
Dél-Korea	4.	▶ 0
Szingapúr	5.	▶ 0
Csehország	6.	▶ 0
Ausztria	7.	▶ 0
Svédország	8.	▶ 0
Magyarország	9.	▲ +1
Egyesült Királyság	10.	▲ +2
Szlovénia	11.	▼ -2
Egyesült Államok	12.	▼ -1
Szlovákia	13.	▲ +1

Forrás: Harvard Egyetem

Magyarország a világ élvonalába tartozik a Gazdasági Összetettség Mutató (Economic Complexity Index, ECI) alapján, azonban a helyezésünk fenntarthatósága érdekében az exportpiaci aktivitás növelése és a külpiacra vitt termékeink további diverzifikálása szükséges.

A jövő legfontosabb gazdasági kihívásai– lehetséges válaszok

Egészséges társadalom

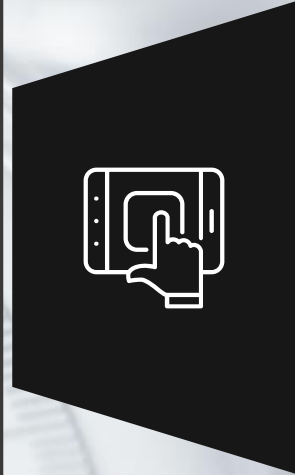
- Fejlett és modern egészségügyi rendszer
- **Állami és magánegészségügyi rendszer** összehangolása

Népességszerkezet és pénzügyi helyzet

- Fenntartható nyugdírendszer biztosítása
- Időskori foglalkoztatás lehetősége
- Családpolitika

Honvédelmi képességek erősítése

- A jövő kihívásaira való **hazai eredményeink biztonságos megőrzése és fenntartása**

Magasan képzett humán vagyon

- Versenyképes oktatási rendszer
- A jövő kihívásaira választ adni képes generáció kinevelése
- **A tudás legyen érték!**
- **Tudásalapú gazdasági** modell kiépítése

Migráció, víz- és élelmiszerhiány

- A jelen és jövő kihívásai együttesen vannak jelen
- Ezekre a kihívásokra megfelelő gazdasági és vállalati szerkezet kialakítása
- Gazdasági szerkezetváltás szükséges
- Erősíteni kell a vállalkozásokat
- „Kritikus infrastruktúrák” körének szélesítése

Vállalkozói és menedzsment felelősség

- **Felelős vállalatvezetés**
- **Pénzügyi tudatosság** (nem csak külső támogatás létezik!)
- **Felelősség a fejlődés irányába**
 - Exportorientáció
 - Termelékenység

ÚJ GAZDASÁGI NÖVEKEDÉSI MODELL

Belső megtakarításokon nyugvó és a beruházásokat támogató

Eddig ezt nem használtuk, de a magyar kormány bölcsen és időben ismerte fel a beavatkozási pontot, megragadva azt a lehetőséget, hogy **az állampapírok felé terelje a magyar lakossági megtakarításokat**

Ennek van egy **pénzügyi edukációs** háttere is, ami **válságsorozat idején nagyon fontos!**

Először **vissza kell találni az egyensúlyhoz**, meg kell vizsgálni, hogy ennek mik a feltételei és utána beszélhetünk a növekedés helyreállításáról!

Ezzel a **növekedési modellünk már 2 pillérűvé válna**: belső megtakarításokon nyugvó és a **JÖVŐNKET ÉPÍTŐ** beruházásokat támogató.

Beruházások fogalmának újra értelmezése!

Vállalati beruházások kritériumai:

- társadalmat építő, fenntartható, saját adottságainknak és lehetőségeinknek megfelelő.
- Biztos alapokkal, jobb hátteret adnánk a jövőbeli növekedésünknek.
- Eddig egy lábon is szépen elboldogultunk...

FELTÉTELEI:

- Tartós reálbér növekedés
- Belső Fogyasztás helyreállása
- Export bővítése, import kitettség szűkítése
- Hitel és tőke biztosítása

Gazdasági fejlődési fordulatra van szükség

Jövőt építő beruházások – felelősségteljes és fenntartható hitelfelvétel mellett

„Smart” beruházás nélküli gazdasági modell nem lehet opció

- ✓ Energia- és költséghatékony, környezetbarát, magas tudástartalommal párosuló, technológia-vezérelt, innovatív, belső erőforrásokon nyugvó beruházások a karbonsemlegesség eléréséhez.

Hitelezés nélküli gazdasági modell nem lehet opció

- ✓ A vállalati hitelezési dinamikát **felt** kell tudni tartani, ennek egyik emblematikus eszköze lesz a jövőben is a **Széchenyi Kártya Program**
- ✓ Olcsóbb, hatékonyabb és digitalizált bankolás további erősítése.
- ✓ Törekedjünk a **fix kamatozás** további fenntartására.

Felelősség és fenntarthatóság nélküli gazdasági modell nem lehet opció

- ✓ A vállalkozóknak, tulajdonosoknak **le kell vonni a következtetéseket** az elmúlt másfél évtized válságaiból.
- ✓ A cégvezetők üzletmenetre és nemzetgazdasági fejlődésre gyakorolt hatása, **felelőssége nem megkérdőjelezhető.**

Kulcs fontosságú tényezők

- ✓ megfelelő mennyiségű tartalék
- ✓ szakmai és mentális alapok kiépítése
- ✓ önfejlesztés és hasznosítható tudás
- ✓ Stratégiai gondolkodás és hosszú távú tervezés
- ✓ költségek ésszerű racionalizálása
- ✓ humán tőke fejlesztése, megtartása
- ✓ környezetvédelem, fenntarthatóság, innováció és külpiaci jelenlét erősítése

Fenntarthatóság

Globális Piacok rendeződése

Energiahatékonyság

Finanszírozási nehézségek

Digitalizáció & Innováció

Fogyasztói igények

JELENTŐS ADDICIONÁLIS KIHÍVÁSOK

Eddig rövid távon mindig sikeresen tudtuk kezelni a kihívásokat, de most más a helyzet. Hosszú távú gondolkodásra van szükség! Központi kihívás a fenntarthatóság, e köré épül minden további kihívás a jövőben!

Köszönöm a megtisztelő
figyelmet!

„Nem lehet megoldani a problémákat ugyanazzal a gondolkodásmóddal, amellyel csináltuk őket.”
(Albert Einstein)

MAGYAR
KERESKEDELMI
ÉS IPARKAMARA